

ÖZCANLAR KÜLTÜR KONAĞI

Dünya karalar ve denizler topluluğunun tam ortasında yer alan canım vatanım Türkiye'm. Önemli bir şehrin tam merkezi yerinde, çarşısında yer alan bir iş hanı gibi. Çok önemli bir coğrafi konuma sahip. İnsanların ve canlıların yaşamasına elverişli ılıman iklimi, yer altı, yer üstü kaynakları ve verimli topraklarıyla cennet gibi bir ülke.

Bana göre, Çukurova Türkiye'nin beyni ve kalbidir. Kadir kıymet bilen insanların yaşadıkları Kadirli ilçemiz,80.ilimiz, Osmaniye'nin en büyük ilçesidir. Çukurova'nın kuzeydoğusunda, Orta Toroslar'ın eteğinde yer alır.

1865'te Fırka-i Islahiye ile Çukurova' da Osmaniye, Kadirli ve Kozan yöresinde aşiretler iskana tabi tutulurlar. O yıllarda Çukurova sazlık, bataklıktır. Kadirli yöresindeki insanlar yazın Toros Dağları'ndaki yaylalara gitmektedir. Mayıs haziran başında gidilen yaylalardan eylül ekim aylarında dönülmektedir.

Kadirli 60 köyü ile birçok ilden büyük bir ilçedir. 15 köyü ile komşu ve kardeş ilçemiz Sumbas ve komşu il Kahramanmaraş'ın Andırın ilçesinin Kadirli'de bir mahalleyi oluşturan sosyal ve ticari hayatlarını daha çok Kadirli ile yapan Andırın faktörüyle Kadirli yöresinde yaklaşık 140.000 civarında insan yaşar. Bu sayı Osmaniye ili genel nüfusunun üçte birine yakındır.

Vayvaylı köyümüz Kadirli' nin ovalık kesimindeki köylerindendir. Kadirli- Osmaniye yolunun Anavarza Kalesi tarafında anayola 1 km içerdedir. Bu köy Kadirli ilçemize 10 km,Osmaniye ilimize 30 km mesafededir. Vayvaylı köyü hemşehrimiz Yaşar Kemal'in romanlarına konu olan Akçasaz, Yeşilyurt topraklarında yer alır. Çevresinde Coşkunlar, Hacıhalilli, Yalnızdu, Kümbet köyleri bulunmaktadır.

Şuanda Vayvaylı köyünde 200 civarında insan yaşamaktadır. Eskiden insan dolu evlerde, konaklarda bugün yaşlı, emekli bir iki kişi ya var ya da yoktur. İnsanlar, gençler iş için daha rahat bir hayat için genelde Kadirli ve Adana'da, nadiren de diğer şehirlerde yaşamaktadırlar. Bu köyde doğup büyüyen hemşehrimiz emekli jandarma albayı İsmail ÖZCAN geçtiğimiz aylarda babasından dedesinden kalan köy merkezindeki konağı bir kültür evine dönüştürdü.

Vayvaylı köyünde ve Kadirli, Sumbas ve Andırın' ın hemen bütün köylerinde bu şekilde konaklar bulunmaktadır. Vayvaylı köyünde de yaklaşık 20 civarında buna benzer eski konak bulunmaktadır. Bu konakların birinci katları 100 yıl kadar önce kendi yörelerindeki taşlardan, Kayseri- Pınarbaşı civarından gelen ustalar tarafından yapılmıştır. Konakların ikinci katları ise 60-70 yıl önce çevredeki ustalar tarafından kargir veya zakkum, patpatı, murt çalısı gibi malzeme ile ahşap direkler arası düzgünce örölüp, üzerleri kireçli harç ile sıvanıp, badana

edilerek yapılmışlardır. Yapıların çatıları genelde çinko ya da kiremitle örtülü ahşap tavanlı konaklardır.

Emekli Albay İsmail ÖZCAN Vayvaylı köyü 1963 doğumludur. Dedesi İsamail ÖZCAN' dan babası İbrahim ÖZCAN' a kalan (Babası 1992 yılında, 65 yaşında vefat etmiştir.) köy konağını, kendisi emekli olunca 30 bin lira harcayarak tamir ettirmiştir.

Anadan, babadan, dededen, ebeden kalma hısım akrabadan ve bir kısmını da görev yaptığı yerlerden topladığı bakır kap kakak, yaba, dirgen, orak, ellik, at pulluğu, döven, kağrı, dirgen gibi tarım araç ve gereçleriyle radyo, teyp, gramofon, fiske, idare lambası, gaz lambası, fener, lüks, ısıtıcı, cere, testi, su küpü gibi ev araç ve gereçleriyle av tüfekleri (dolma tüfek, çiftte, kırma vb.) gibi malzemeleri toplayıp bir etnografya müzesine yakın bir şekilde evin giriş katında bir salon ve üç odada, balkon altında ve evin bahçesinde kendi imkanları ve anlayışına göre sergileyerek ziyarete açmıştır.

Evin ikinci katında bir salon ile üç oda, mutfak, banyo ve balkon ile yatak odası, oturma odası, salon şeklinde; otantik bir şekilde döşenip (eski karyola, elbise dolabı, sandalye ve koltuklar, halı, kilim, çul, çuval) klima ve kameralar da konularak ikinci kat gelebilecek 5-10 kişinin yatılı misafir edilebileceği yaşamsal bir kat haline dönüştürülmüştür.

Birinci katı yaklaşık 120 metrekare, ikinci katla birlikte 240 metrekare kapalı alana sahiptir. Konakta 800' e yakın etnografik eser sergilenmektedir. Konak, 3500 metrekare, etrafı duvar ve tel örgüyle çevrili, zeytin ve çam ağaçlarının ve tarımsal depoların bulunduğu geniş bir bahçe içinde bulunmaktadır. Konakta yer alan eserler daha çok Vayvaylı ve Kadirli yöresine aittir. Ayrıca konakta Kadirililerin ve Vayvaylı köylülerinin bir kısmının yazın yaylaya gittiklerini, oralarda da yayla evinde yaşadıkları Andırın ilçesinin Çokak, Akif iye, Çiğ şar, Kızıl oluk, Altın boğa, Kesik gibi yayla ve yayla köylerinden de eserler toplanmıştır. Balkonun altındaki, eskinin traktörü ve kamyon görevini yapan, öküzlerin çektiği kağrıyı da Çiğ şar köyünden getirmişlerdir.

Vayvaylı köyümüzden Kadirli, Andırın ve tüm Türkiye köylerinde olduğu gibi birçok kişi Cumhuriyet döneminde yüksek öğrenim yaparak önemli mevkilere gelmişlerdir. Prof. Dr. Talip KÜÇÜKCAN (Adana milletvekili), Dr. Ayhan ÖZCANLI, Merhum Dr. Ahmet KÜÇÜKCAN, Dr. Akif KÜÇÜKCAN, Emekli Hakim Sabri ÇİÇEKLI, Adana KAVAK Vakfı Başkanı Mustafa ÇİÇEKLI, iş adamları Abidin KÜÇÜKCAN ve Levent, Ömer SAĞMEN, merhumlar Mustafa SAĞMEN, Mesut ŞAN, Ali ŞAN ve renkli kişiliğiyle bilinen Celal Ferit ATEŞ ve daha birçok kişi bu köyün yetiştirdiği şahsiyetlerdendir.

Tabii Bu kültür evinde doğup büyüyenleri de unutmamak lazım: Albay İsmail ÖZCAN' ın ağabey ve ablaları E.Ziraat Mühendis Bekir, E.Emniyet Md. İrfan ÖZCAN, Fatma KESTİROĞLU, Hüsne ESNEK, Hürü BARAKLI, Elif ERASLAN, Derya TOPALOĞLU ile tüm bu çocukları yetiştiren anneleri Tayyibe Hanım Teyzemiz.

Konağı düzenleyen Albay ÖZCAN, ilkokulu Vayvaylı köyünde okumuştur bu vesileyle onun ilkokul öğretmenini merhum Şazer ile eşi Abdullah ZİYAN' ı da rahmetle anıyoruz. İsmail ÖZCAN ortaokulu Kadirli İmam Hatip Ortaokulu' nda okumuştur. Ablasının görevi nedeniyle Feke

Lisesi'nde okumuş ve oradan mezun olmuştur. 1987 yılında Kara Harp Okulu'ndan mezun olan Albay ÖZCAN, 2013 yılında Samsun İl Jandarma Komutanlığı'ndan emekli olmuştur. Halen Adana ilinde ikamet etmektedir(Tel: 0505 629 47 08).

Müze zengini 80. İlimiz Osmaniye'de Kadirli Karatepe Açık Hava Müzesi 2007 yılında bu müzenin kapalı salonu da ziyarete açılmıştır. Düziçi ilçesi Harun iye Köy Enstitüsü Eğitim Müzesi Osmaniye Cebeli Bereket Kültür Merkezi içinde Bela BARTOK Müzesi(Macar Türkolog ve 1936 yılında Osmaniye yöresi türkülerini derleyen) Osmaniye Arkeoloji Müzesi(teşhir tanzimi devam etmektedir.) Osmaniye Hem ite-Gökçe dam köyünde Yaşar Kemal Kültür Evi, Osmaniye Belediye Başkanlığı Kent Müzesi, Kadirli Belediye Başkanlığı Kent Müzesi, Kadirli KAVAK Vakfı ve Harkaçtı-Dikirli köyü Okul Müzesi ve Kültür Evi, Sumbas ilçesi, Ali beyli köyü İlköğretim Okulu Okul Müzesi ve Kadirli Vayvaylı köyü Özcanlar Kültür Konağı, Toprak kale Belediyesi Kültürel Eserler Salonu ilimizdeki başlıca müze ve kültür evleridir.

Ayrıca ilimizde Toprak kale Kalesi, Düziçi Harun iye Kalesi, Kasta bala Ören Yeri, Kadirli Ala Camii, Sumbas ilçesi Eski Camii ile diğer 26 kalemiz ve 43 yaylamız, şelalelerimiz, Karatepe Aslantaş Millî Parkımız, Çift mazı, Ergenekon- Göl yeri ile baraj ve akarsu sahilleri, Sumbas ilçesi Cennet Vadisi, Gaffarlı Taşköprü, Düziçi Berke Barajı, Harun iye Kaplıcası, Kadirli Kokar Kaplıcası, Osmaniye Karaçay Şelalesi, Düziçi Şelalesi,Hasan beyli İlçesi,Dutlu pınar,Bahçe ilçesinde Ağca bey Camii ve kümbetleri ile Uyuzluk suyu, Toros ve Düldül Dağlarındaki tabii güzellikler gezilmesi gereken yerlerimizdendir.

Vayvaylı Kültür Konağı' nı hizmete açan Sayın İsmail ÖZCAN' a teşekkür borçluyuz. Bu örnek davranışıyla hem baba ocağına hayat vermiş, hem de tarihimizin temelini teşkil eden taşınabilir, yakın döneme ait kültürel eserlerimizi koruyup, tanıyıp, tanıtmak ve başkalarına, gençlerimize örnek olmak köyüne hizmet etmek için bu çalışmayı başarıyla sonuçlandırmıştır.

Vayvaylı köyümüzdeki bu konak aynı köyden ve konak yakınında ikamet eden İskenderun Demir Çelik Fb. Emeklisi Ali ACER (Tel: 0536 744 16 33) irtibat kurularak ücretsiz gezilebilir. Konak hakkında www.vayvaylikoyu.com adresinden bilgi alınabilir.

Tarihi eserler yurdumuzun tapusu gibidir. Onları korumamız demek tarihimizi yaşatmak demektir. Geçmişimize ait eserleri müzelerimize kazandıralım. Tarihi eser kaçakçılığını önlemek için çalışan devlet görevlilerimize yardımcı olalım. Tarihi eserlerimizin korunması, yurtdışına kaçırılmasının önlenmesi her vatandaşımızın görevleri arasında olmalıdır. Müzeler geçmiş kültür ve medeniyetlere açılan kapılardır. Müzelerimizi, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarımızı gezelim, görelim, öğrenelim ve örnek alalım. Şimdi müze kartlarla gezmek daha kolay. Öğrencilere, askerlere, şehit gazi ve yakınlarına, Kültür ve Turizm Bakanlığı personeline ve 65 yaş üstü olanlara ve tüm müzelerin 18 Mayıs Müzeler Günü'nde ücretsiz olduğunu bilelim.

Yeraltından çıkan taşınabilir eserler ile tarihi eski ve sanatsal-tarihsel özelliği olan etnografik ve yazma eseler müze müdürlükleri tarafından değer fiyatı ile satın alınmaktadır. Eseri bulan kişiler üç gün içerisinde mülki amirliklere ve güvenlik güçlerine müracaat edebilir.Bu kanalla eseri bulan,müzeye getiren ve mülkünde eser bulunan kişilere yönetmeliğe

göre müzeler tarafından değer fiyatıyla satın alma ve ödül verilmektedir.Tarihi eser biriktiren kişilere müze müdürlükleri aracılığıyla “Koleksiyon erlik Belgesi” verilmektedir.

NOT: Bu tür yerleri ziyarette açan, eser biriktiren kişi ve kurumların mülki idare amirlikleri ve İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri kanalıyla yasal izin almaları gerekmektedir. Okul Müzeleri Yönetmelięi ayrı olup her çeşit müze açılışları Bakanlar Kurulu kararıyla özel izne tabidir. Vayvaylı köyü Kültür Konağı için de Sayın Emekli Albayımız İsmail ÖZCAN yasal prosedürü yerine getireceğini belirtmiştir.